

Ob 20. obletnici demokratičnih sprememb v vzhodni in srednji Evropi

Novembrsko mini plenarno zasedanje Evropskega parlamenta (EP) smo začeli s slavnostno sejo ob 20. obletnici demokratičnih sprememb v vzhodni in srednji Evropi. Ob gledanju dokumentarnega filma me je spreletelo, kako spretno je bila takratna mržnja proti komunističnemu sistemu usmerjena v oblikovanje nečesa dobrega za ljudi. Dosežene so bile spremembe, ki so vnesle v naša srca neizmerno srečo in veselje. Tega so bili deležni Nemci ob padcu berlinskega zidu in številni drugi narodi, med njimi tudi Slovenci ob nastanku naše države Slovenije.

Zadovoljstvo je toliko večje, ker se je zgodilo na pozitiven način, brez vojn in brez nasilja v večini držav. Kajti bilo nas je strah, bila je tesnoba, ki jo je Vaclav Havel, slavnostni govornik na zasedanju EP, odlično ubesedil v stavku »demoni rodijo demone«. Dejal je, da bi se lahko zgodilo, da bi iz komunizma prešli v nacionalizem, in kot primer navedel bivšo Jugoslavijo. Rane, povzročene zaradi pregretyh nacionalističnih čustev na večini njenega ozemlja, se bodo le težko in počasi zacelile, trpljenje ne bo nikoli pozabljeno. Koliko tragičnih človeških usod so preprečili takratni politiki, ki so uspeli pokazati evropsko perspektivo

nekdanjim socialističnim narodom in državam!

Sprašujem se: kako smo okroglo obletnico demokratičnih sprememb obeležili v Sloveniji? Saj so tudi pri nas konec osemdesetih let potekali dramatični dogodki, ki so nam omogočili ne le prehod v demokratično družbo, temveč tudi konstituiranje naše domovine Slovenije v državo. O velikem praznovanju v Nemčiji ob padcu berlinskega zidu smo poročali kot opazovalci, kot da nismo bili del dramatičnih premikov k demokraciji in spoštovanju človekovih pravic v Evropi. In kot da nimamo tudi mi svojih junakov, ki so se pred dvajsetimi leti izpostavili, ki so tvegali, ki so prispevali svoje znanje in izkušnje, da je Slovenija zadihala kot država in mi v njej kot svobodni državljani. Nekateri so že pokojni. Bomo zmogli tistim, ki so še med nami, še v času njihovega življenja reči »hvala«? Se bomo zmogli skupaj z njimi spominjati in jim prisluhniti ter jim priznati, da so takrat, pred davnima dvema desetletjema, tvegali prav tako veliko, kot je tvegala Havel, ki ga danes poznamo in sprejemamo kot velikega človeka?

Dr. Romana Jordan Cizelj
slovenska poslanka v
Evropskem parlamentu